

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **J. K.**, bytem, proti žalovanému **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníku **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobce uvedl, že dne 6.10.2010 požádal OSSZ Brno – venkov o přiznání a stanovení starobního důchodu. Po neskutečně dlouhých peripetiích shánění a získávání dokumentů o délce zaměstnání byla rozhodnutím dne 12.10.2011 jeho žádost zamítnuta. Nepomohlo ani potvrzení dvou svědků. Žalobce nesouhlasí s rozhodnutím žalované, navrhuje přezkoumání všech dokumentů, hlavně svědectví, protože nikdo nebyl žalobci schopen vysvětlit odůvodnění o zamítnutí rozhodnutí, že toto potvrzení může vydat pouze „spoluúčastnická organizace“. 1.5.1989 žalobce jako člen filmové kaskadérské skupiny Barandéro byl vyslán Pragokonzertem na turné do bývalého SSSR, což potvrzují dva svědkové. Pod Pragokonzertem byl až do roku 1992, kdy se stal OSVČ. Tyto dokumenty však nelze nikde dohledat. Proto navrhoval, aby jeho důchod byl přehodnocen od data žádosti a zpětně doplacen.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná navrhovala jeho zamítnutí. Uvedla, že 12.10.2011 vydala ČSSZ rozhodnutí, kterým účastníku řízení (nyní žalobci) pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zdp“), zamítla žádost o přiznání starobního důchodu. Dne 31.10.2011 obdržela ČSSZ proti rozhodnutí námitky dle ust. § 88 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., kterým účastník řízení vyjádřil nesouhlas se zamítnutím své žádosti o přiznání starobního důchodu, neboť v průběhu měsíce března předložil prohlášení dvou svědků, kteří dokládali jeho zaměstnání od 1.5.1989 do 1.5.1992. Nesouhlasil s odůvodněním, že k tomu nemůže být přihlédnuto, neboť se nejednalo o výkon umělecké činnosti protože byl veden jak u PKS, tak u Pragokonzertu jako umělec ve svobodném povolání a požadoval vysvětlení, co znamená, že tato doba měla být potvrzena příslušnou spolupůsobící organizací.

V řízení o námitkách bylo přezkoumáno napadené rozhodnutí v celém rozsahu. Žalovaná neshledala, že by námitkami napadené rozhodnutí bylo v rozporu s právními předpisy nebo nesprávné, popř. že nastala skutečnost, která odůvodňuje zastavení řízení, postupovala proto dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., námitky zamítla a rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání starobního důchodu ze dne 12.10.2011 potvrdila, a to dne 8.12.2011. Dne 29.12.2011 podal jmenovaný žalobu ke krajskému soudu. K námitce žalobce, že mu nikdo nebyl schopen vysvětlit, proč lze dobu výkonu umělecké činnosti hodnotit jako dobu pojištění pouze na základě potvrzení a ověření příslušnou spolupůsobící organizací, žalovaná sdělila, že v odůvodnění rozhodnutí o námitkách ze dne 8.12.2011 je výslovně uvedeno, že podle § 61 vyhl. č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 30.4.1990, jsou umělci účastní nemocenského a důchodového pojištění v kalendářním roce, v němž podle vyjádření spolupůsobící organizace při provádění zabezpečení umělců vykonávají soustavně uměleckou činnost jako své povolání tvořící trvalý zdroj příjmů, avšak nikoliv v pracovním procesu, a jejíž příjem z této činnosti v předchozím kalendářním roce činí nejméně 12.000,-Kč. Podle odst. 4 tohoto ustanovení vzniká účast na zabezpečení umělce dnem, kterým podle vyjádření organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců začal umělec vykonávat soustavnou výdělečnou činnost, a zaniká dnem, kterým podle vyjádření uvedené organizace umělec tuto činnost skončil.

Dále pak ČSSZ v odůvodnění rozhodnutí odkazuje na evidenční list důchodového zabezpečení vystaveného organizací PKS – Obecní dům, kdy tato potvrdila jen dobu zaměstnání do 30.4.1989. Rovněž odůvodnila, proč nemůže v tomto případě zhodnotit dobu pojištění na základě prohlášení svědků, a to, že osoby, se kterými se setkával na různých kulturních akcích nemohou věrohodně dosvědčit, zda žalobce vykonával uměleckou činnost soustavně jako své povolání, zda tato činnost tvořila trvalý zdroj příjmů, zda jeho příjem v předchozím kalendářním roce činil nejméně 12.000,-Kč a zda splnil další nezbytné podmínky.

Ode dne 1.5.1990 došlo v sociálním zabezpečení umělců ke změně, kdy se osoby vykonávající uměleckou činnost, pokud tuto činnost podle svého prohlášení chtěly vykonávat soustavně, začaly pro účely nemocenského a důchodového zabezpečení považovat za osoby samostatně výdělečně činné. Podle ust. § 61 odst. 1 písm. b) vyhl. č. 149/1988 Sb., ve znění účinném do 31.12.1992 se za osoby samostatně výdělečně činné pro účely nemocenského a důchodového zabezpečení považovaly osoby vykonávající uměleckou činnost, jen pokud

tuto činnost podle svého prohlášení vykonávaly soustavně. OSVČ byly v souladu s ust. § 62 účastny v kalendářním měsíci nemocenského a důchodového zabezpečení, pokud zaplatily za tento měsíc pojistné. Dle odst. 2 pak zabezpečení vzniklo dnem, který osoba samostatně výdělečně činná uvedla na přihlášce jako den zahájení činnosti, nejdříve však dnem, od kterého byla oprávněna vykonávat svou činnost, a zanikla dnem, který uvedla na odhláše, nejpozději však dnem zániku oprávnění.

Pokud tedy účastník řízení tvrdí, že byl účasten pojištění z titulu výkonu umělecké činnosti v roce 1990 (od 1.5.1990), 1991 a 1992, musel být v případě osoby samostatně výdělečně činné k účasti na tomto pojištění přihlášen a musel by mít zaplacen pojištění za toto období nebo musel být zaměstnán v takovém pracovním poměru, který zakládal jeho účast na důchodovém pojištění.

Dle spisové dokumentace ČSSZ je patrné, že žalobce dne 5.10.2011 doplatil pojistné osob samostatně výdělečně činných za roky 1992, 1994 a 1995. Dne 3.11.2011 vydala ČSSZ rozhodnutí, kterým přiznala žalobci od 5.10.2011 starobní důchod ve výši 3.774,-Kč.

Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že rozhodnutí žalované jsou v souladu s platnými právními předpisy.

Pokud jde o rozhodnutí, jež je předmětem soudního přezkumu, jedná se o rozhodnutí z 8.12.2011 vydané žalovanou pod č.j., kterým zamítla žalovaná námitky žalobce a rozhodnutí ČSSZ ze dne 12.10.2011 potvrdila.

Pokud jde o rozhodnutí z 12.10.2011 vydané žalovanou, tímto rozhodnutím ČSSZ zamítla žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění rozhodnutí ze dne 8.12.2011 byl citován § 61 vyhl. č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 30.4.1990. Dále pak uvedeno, že dle evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného společností PKS – Obecní dům však byl účastník řízení zaměstnán na dohodu o pracovní činnosti pouze po dobu 120 dnů v roce 1989, tj. do 30.4.1989. Období od 1.5.1989 do 1.5.1992 tato společnost nepotvrdila, ČSSZ nemá ve svých záznamech ani žádné potvrzení o výkonu umělecké činnosti vystavené společností Pragokonzert. Účastník řízení dále doložil čestné prohlášení pana V. S. a pana V. V. Vzhledem k zvláštním podmínkám účasti umělců na důchodovém zabezpečení do 1.5.1990 včetně nutné součinnosti spolupůsobící organizace nelze prokázat splnění těchto podmínek pouze na základě čestného prohlášení svědků. Posouzení splnění podmínek účasti na pojištění a vyhotovení příslušného průběhu pojištění přísluší výhradně OSSZ. ČSSZ dále zkoumala, zda je možné na základě výše uvedených čestných prohlášení

zhodnotit dobu pojištění účastníka řízení v období od 1.5.1990 do 1.5.1992. Pan S. ve svém čestném prohlášení uvádí, že v uvedeném období byl zaměstnán jako technik, a to u společnosti Severočeské kulturní středisko se sídlem v Ústí nad Labem a že se s účastníkem řízení stýkal při časté spolupráci při kulturních akcích. Na základě tohoto čestného prohlášení nelze jednoznačně určit konkrétní období, ve kterém účastník řízení údajně vykonával uměleckou činnost. Svědek nikdy nebyl zaměstnancem stejné společnosti jako účastník řízení, nebyly v rodinném ani jinak blízkém vztahu, pouze se v blíže neurčených časových intervalech nahodile setkávali při spolupráci. Čestné prohlášení pana V. S tedy není možné brát jako relevantní svědectví jednoznačně prokazující dobu pojištění účastníka řízení. V souladu s § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. Vzhledem k tomu, že účastník řízení nedoložil věrohodná čestná prohlášení dvou svědků, nelze mu tuto dobu pojištění zhodnotit. Na základě uvedených skutečností ČSSZ rozhodla tak, jak je ve výroku uvedeno.

V dávkovém spise žalobce se nachází potvrzení PKS – Obecní dům, Obec Praha 1, Náměstí Republiky 5, z něhož vyplynulo, že v uvedené době, a to v roce 1989 byl žalobce důchodově pojištěn pouze po dobu 120 dnů.

Žádné potvrzení Pragokonzertu se ve spise nenachází.

Ve spise se nachází „Prohlášení o dobách zaměstnání“, kdy na předepsaném formuláři žalobce stvrzuje svým podpisem, že v době od roku 1989 do 1.5.1992 pracoval jako kaskadér, technik. Uvedl, že důvod, proč nemůže vydat potvrzení zaměstnavatel, je zrušení agentury a na témže formuláři prohlásil svědek V. S., že byl zaměstnán jako technik hudební skupiny „Bacily“ v Severočeském kulturním středisku, se sídlem v Ústí nad Labem, potvrdil, že s žalobcem často spolupracoval na různých kulturních akcích a věrohodně může potvrdit dobu zaměstnání žalobce, kterou tento uvedl, tedy uměleckou činnost žalobce vykonávanou pod Pragokonzertem od 1.5.1989 do 1.5.1992. Další svědek V. V. potvrzoval dobu umělecké činnosti žalobce, když svědek sám pracoval jako zvukař od 1.5.1989 do 30.9.1990 u PKS Praha a od 1.10.1990 do 31.12.1992 byl OSVČ, činnost žalobce potvrzoval, jak uvedl na základě dlouhodobé spolupráce. Podpisy obou svědků jsou ověřeny.

Dále se pak ve spise nachází rukou psané potvrzení z 24.11.2011, v němž je uvedeno *„prohlašuji tímto, že v roce 1989 a 1990 se J.K. , narozen, bytem zúčastnil zahraničního turné po SSSR jako člen kaskadérské skupiny filmových kaskadérů, která byla vyslána pod záštitou Pragokonzertu. Po povodních v roce 2002 se veškerá dokumentace znehodnotila. Toto potvrzují jako bývalý vedoucí skupiny Baranderro.....“*

Z toho, co uvedeno v námitkách proti rozhodnutí ČSSZ z 12.10.2011 i následně v žalobě žalobce proti rozhodnutí z 8.12.2012 vyplývá, že žalobce chce těmito výpověďmi svědků prokázat, že od 1.5.1989 do 1.5.1992 působil pod Pragokonzertem jako člen filmové kaskadérské skupiny, chtěl tím prokázat v uvedeném období dobu pojištění“.

Podle § 61 odst. 1 vyhl. Federálního Ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., ve znění účinném do 30.4.1989, nemocenského a důchodového zabezpečení podle této hlavy jsou účastní v kalendářním roce jako pracovníci v pracovním poměru s odchylkami dále uvedenými spisovatele, překladatelé slovesných děl, scénářické, hudební skladatelé, režiséři, choreografové, mistři houslaři, výtvarní umělci, restaurátoři děl výtvarných umění, architekti, novináři, výkonní umělci a artisté (dále jen „umělci“), s výjimkou členů souboru zájmové umělecké činnosti, jestliže

- a) podle vyjádření *organizace spolupůsobící* při provádění zabezpečení umělců vykonávají soustavně uměleckou činnost jako své povolání tvořící trvalý zdroj příjmů, avšak nikoliv v pracovním poměru, a
- b) jejich příjem z této činnosti v předchozím kalendářním roce činí nejméně 12.000,-Kč

Podle odst. 4 § 61 účast na zabezpečení umělce vzniká dnem, kterým podle vyjádření organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců začal umělec vykonávat soustavně uměleckou činnost, a zaniká dnem, který podle vyjádření uvedené organizace umělec tuto činnost skončil.

Pokud jde tedy o období do 30.4.1989, v tomto období bylo potvrzeno 120 dnů zaměstnání, a to v době od 1.1.1989 do 30.4.1989 PKS – Obecní dům Praha 1, PKS pak již další dobu pojištění nepotvrdila a Pragokonzert pak žalobci nepotvrdil žádnou dobu pojištění.

Od 1.5.1989 do 1.5.1992 tedy již ani PKS ani Pragokonzert žádnou dobu pojištění žalobce nepotvrdil.

Od 1.5.1990 došlo ke změně ust. § 61, dle jehož odst. 1 písm. b) za osoby samostatně výdělečně činné se pro účely nemocenského a důchodového zabezpečení považují osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě zákona o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), mimo pracovněprávní a obdobné vztahy, pokud tuto činnost podle svého prohlášení chtějí vykonávat soustavně.

Žalobce však tvrdí, že ani po 1.5.1990 nevykonával uměleckou činnost jako OSVČ, ale působil jako umělec pod Pragokonzertem.

Pokud odkazuje na prohlášení svědků, kteří mají tuto skutečnost potvrdit, mohlo by tomu tak být, pokud by se nedochovaly doklady od Pragokonzertu za předpokladu, že by bylo uvedené prokázáno v souladu s ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

Dle uvedeného zákonného ustanovení k prokázání doby pojištění ve věcech důchodového pojištění lze použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod nebo úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.

Soud se však ztotožňuje se stanoviskem žalobce, že pokud jde o vyplnění Prohlášení o dobách zaměstnání dvou svědků, svědecká výpověď pana V. S. ohledně dob pojištění od 1.5.1989 do 1.5.1992 tuto neprokazuje, neboť tento svědek pod Pragokonzertem nepůsobil, uvedl, že pracoval jako technik hudební skupiny „Bacily“ v Severočeském kulturním středisku v Ústí nad Labem a s žalobcem spolupracoval při častých kulturních akcích.

Dle názoru soudu člověk, který nepůsobí pracovně či umělecky v jedné organizaci se žalobcem v uvedeném období a pouze s ním spolupracoval při různých kulturních akcích, když on sám vykonával zcela jinou profesí, a to technika v hudební skupině, těžko může skutečnost, že od 1.5.1989 do 1.5.1992 žalobce působil pod Pragokonzertem jako výkonný umělec, dosvědčit.

Pokud pak jde o druhého svědka, pana V. V., ten sám uvedl, že působil od 1.5.1989 do 30.9.1990 jako zvukař pod PKS, následně pak do konce roku 1992 již byl OSVČ, může také velmi stěží, potřebné skutečnosti přesně ví, potvrzovat, když pod Pragokonzertem sám nepůsobil, a zda žalobce v období od 1.5.1989 do 1.5.1992 jako kaskadér, tedy výkonný umělec pod Pragokonzertem pracoval, stěží.

Pokud pak jde o poslední svědecké prohlášení, jedná se o prohlášení svědka A. H. svědka, který tvrdil, že žalobce působil jako člen kaskadérské skupiny filmových kaskadérů Barandero a potvrzoval to v období roku 1989 a 1990, když uvádí, že on sám v této době byl vedoucím uvedené skupiny. Zde soud uvádí, že vzhledem k tomu, že na uvedeném prohlášení není ani úředně ověřený podpis jmenovaného, není tedy najisto postaveno, že uvedené prohlášení skutečně sepsal a podepsal pan A. H., navíc tento nepotvrzuje již období let 1991 a 1992. Uvedené svědecké prohlášení je tedy prohlášením, které nemá potřebné náležitosti, aby bylo možno najisto postavit, že žalobce v letech 1989 a 1990 působil jako člen skupiny filmových kaskadérů Barandero pod Pragokonzertem.

Soud pak ještě uvádí, že pokud jde o pana A. H., jehož prohlášení žalobce ČSSZ předložil, z dokladů založených v dávkovém spise vyplývá, že pokud jde o pana A. H., RČ..., tento od 1.5.1990 do 31.12.1991 byl osobou samostatně výdělečně činnou, stejně tak i v následujícím roce, takže on sám pod Pragokonzertem od 1.5.1990 nepůsobil.

Soud ve věci uzavírá, že se ztotožňuje se stanoviskem žalované, že na základě čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod se žalobci nepodařila uvedená doba pojištění prokázat.

Podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Pokud jde o náklady řízení, žalobce ve věci neměl úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu ve dvojím vyhotovení.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 11. dubna 2012

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně